

Nr 200.

Av herr Larson, Edward, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av Skara—Timmersdala järnväg.

I proposition nr 47 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Västergötland—Göteborgs järnväg försälja Skara—Timmersdala järnväg m. m.

Riksdagens förliedet år fattade beslut om fortsatt utredning rörande möjligheterna för staten att fortfarande i sin ägo behålla Skara—Timmersdala järnväg verkade uppmuntrande, ej minst på den ortsbefolkning, som inom Skaraborgs län trodde sig hava kommit närmare den tid, då de genom en järnvägsförbindelse skulle vinna de förmåner, som med en dylik äro förenade.

Vi syfta i detta fall på det förhållandet, att i de kommuner, som beröras av den koncessionerade järnvägen Timmersdala—Mariestad, förefinnes stort intresse för nyteckningar till förut befintliga och till fulla inbetalda aktiekapitalet.

I flera kommuner är beslut om nyteckning redan fattat. Härigenom giver ortsbefolkningen ånyo materiellt uttryck åt sin vilja och önskan att ännu en länk, låt vara smalspårig, måtte kunna infogas i det i perspektiv ställda stora inlandsbaneprojektets förverkligande på ett för länet verkligt gagneligt sätt.

Men medan kommunerna på sitt håll således sträva mot detta mål, arbeta utredningsmännen uppenbarligen rakt motsatt på att grusa de spirande förhoppningarna. Den av sakkunniga avgivna utredningen, på vilken den kungl. propositionen är byggd, är enligt vårt förmenande alldeles vilseledande, då utgångspunkten vid utredningen synes varit att till varje pris få järnvägen ur statens ägo. Driftsresultatet för år 1924 är således beräknat till inkomster 117,200 och utgifter 132,800 kronor, varigenom man får fram ett underskott av 15,000 kronor.

I verkligheten torde underskottet å driftsresultatet stanna vid mellan 1,000 å 2,000 kronor. 1923 års driftsresultat lämnade såsom känt är ett överskott av 5,730 kronor. Lägges ovannämnda 1,000 å 2,000 kronor till ränta å föreslagna försäljningssumman 125,000 kronor å 5 % = 6,250 kronor, skulle underskottet utgöra c:a 8,000 kronor. Härvid måste dock hänsyn tagas till ett par viktiga omständigheter, vilka haft särdeles stort inflytande på 1924 års driftsresultat, dels har den regniga väderleken medfört att en stor del lantbrukare förhindrats så höstsäd i vanlig utsträckning, varigenom avsättning av kalk väsentligen reducerats. Då kalken såsom varande en viktig faktor i Timmersdalabanans ekonomi således på grund av alldeles särskilda omständigheter icke under år 1924 kommit till användning i full utsträckning, har detta givetvis reducerat fraktinkom-

sterna i avsevärd grad, dels ingår bland utgifterna diverse arbeten, som måste betecknas såsom engångskostnader, så torde vara fallet med tvenne rundspår vid Dämmans hållplats och Vargamossen, uppförande av mindre magasin vid Karlsfors och Brånecke, målning och reparationsarbeten i stationshus m. m., allt dragande utgifter på tillhoppa c:a 3,000 kronor. Lägges härtill den för staten synnerligen oförmånliga uppgörelsen beträffande hyra för rullande materiel m. m., som uppgjorts med Västergötland—Göteborgs järnväg, må man ej förvånas över ett mindre gott resultat. Trots ett mindre lyckligt trafikeringsätt och höga omkostnader för trafikeringen skulle ändock driftresultatet lämnat även för år 1924 överskott, om icke minskade kalkfrakter och extra arbeten under året tillkommit.

Vi vilja i detta sammanhang icke underlåta att även i år erinra om kungl. järnvägsstyrelsens skrivelse av den 27 april 1923, åberopad även i vår motion i fjol, av vilken framgår, att om 100,000 kronor ställes till kungl. järnvägsstyrelsens förfogande för inköp av rullande materiel m. m., skulle härigenom kunna göras en besparing av omkring 17,000 kronor — ett påstående, som vi här utan vidare reflexioner vilja uppställa till parallellstudier vid granskning av de i årets kungl. proposition lämnade sakkunnigebetraktelserna. Det förefaller oss dock, som om kungl. järnvägsstyrelsens siffror och beräkningar av år 1923 ej stode kommitterades av 1924 beräkningar efter i fråga om sakligt underlag.

En viktig synpunkt som icke alls berörts i utredningen torde vara, vilken inverkan tillkomsten av Mariestad—Timmersdala järnväg har på värdet av Skara—Timmersdala järnväg. Det borde väl ligga i sakens natur, att, sedan Skara—Timmersdala järnväg blivit en del av en genomgående järnväg med förbindelser i båda ändar, den har ett helt annat värde än såsom nu är fallet, då den stannar ute på rena rama landsbygden.

Både ur trafikeringsynpunkt och bärighet måste Skara—Timmersdala järnväg få ett helt annat värde, sedan Mariestad—Timmersdala järnväg kommit till.

Ehuru redan vid förlidets års debatt i frågan uppmärksamheten inriktades på det förhållandet, att en försäljning av Skara—Timmersdala järnväg kunde äventyra den fortsättning som väl i alla fall måste anses naturlig och nödig, finnes icke ett ord nämnt härom vare sig i utredning eller proposition.

Det skulle nämligen kunna tänkas, att sedan Västergötland—Göteborgs järnväg fått Skara—Timmersdala järnväg i sin ägo, den nye ägaren kunde komma att uppställa ekonomiska svårigheter eller i enahanda syfte genom svårigheter med avseende på lokala förhållanden söka oskäligt fördyra eller lokalt förhindra tillkomsten av nyssnämnda bana.

Det borde därför varit synnerligen angeläget, så vida man inte rent av vill söka hindra en fortsättning av Skara—Timmersdala järnväg, att den projekterade järnvägen, för vars byggande finnes i bank inestående ett kapital av 520,000 kronor, måtte beredas möjlighet att utan andra utgifter än direkta anläggningskostnader få anslutas till Skara—Timmersdala järnväg i Timmersdala. I samband härmed torde i avtalet intagits bestämmelser för Mariestad—Timmersdala järnvägs avgifter rörande behövtligt jordområde inom Timmersdala stationsområde.

I den uppgörelse, som märkligt nog redan synes vara uppgjord med Västergötland—Göteborgs järnväg, finnes så vitt man kan finna icke heller någonting sagt rörande banans nuvarande personal. Det torde få anses vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att staten sett till att personalen vid en eventuell försäljning tillförsäkrats kvarblivande vid sina befattningar hos banans nya ägare och att följaktligen i det avtal om försäljning, som utan riksdagens begäran eller önskan likväl upprättats, hänsyn tagits härtill.

Av vad sålunda anförts framgår, att driften icke trots ett mycket dåligt trafikeringsätt och höga omkostnader lämnat ett sådant resultat, att en forcerad försäljning till underpris kan anses berättigad, att inga som helst hänsyn tagits till ortsbefolkningens intressen för en fortsättning samt att ej heller personalens intresse tillgodosetts på något sätt.

Vi hemställa därför,

att förevarande kungl. proposition nr 47 ej må av riksdagen bifallas i vad densamma berör Skara—Timmersdala järnväg.

Stockholm den 14 februari 1925.

Edw. Larson.

August W. Johansson.

Erik P. Vrang.

Torsten Ström.

Resolution.

Vid sammanträde, hållet i Timmersdala söndagen den 22 februari 1925 med anledning av Kungl. Maj:ts proposition om försäljning av Skara—Timmersdala järnväg få undertecknade från socknarna Timmersdala, Lerdala, Berg, Låstad och Böja härmed i denna fråga giva uttryck åt ortsbefolkningens önskemål.

Ortsbefolkningen är emot försäljningen, därest Mariestad—Timmersdala järnvägs anslutning till Timmersdala station skulle betinga så dryga kostnader, att nämnda järnvägs tillkomst skulle omöjliggöras.

Ortsbefolkningen anser, att järnvägen ej bör försäljas, förrän Mariestad—Timmersdala järnväg kommit till stånd och fått anslutning till Timmersdala station. Skulle järnvägen försäljas, bör i köpehandlingen förbehåll därom göras, att Mariestad—Timmersdala järnväg får *utan avgift* vinna anslutning vid Timmersdala station.

Timmersdala som ovan.

Timmersdala kommun:

O. Nyström,
direktör.
E. Andersson,
Kommunalordf.
S. A. Ohlson,
v. kommunalordf.
Hulda Petersson,
folkskollärarynna.

A. Valters,
husägare.
K. J. Johansson,
lantbrukare.
A. Svensson,
Sägverksägare.
Werner Håkansson,
snickare.
Otto Wennerholm,
lantbrukare.

Alb. Carlsson,
fabrikör.
Bergstrand,
kamrer.
A. Mogren,
slaktare.
Carl Larsson,
lantbrukare.
A. G. Svensson,
lantbrukare.

- G. R. Andersson,
lantbrukare.
- S. G. Andersson,
arbetare.
- August Johansson,
lantbrukare.
- Alfr. Svensson,
husägare.
- J. G. Mogren,
lantbrukare.
- Andersson,
handlande.
- J. E. Elving,
snickare.
- Johan Ahlm,
handlande.
- Aug. Andersson,
lantbrukare.
- John Dahl,
handlande.
- W. Johansson,
målare.
- Gustaf Pettersson,
handlande.
- Eggby kommun:*
- Sven Andersson,
led. i kommunal- och fat-
tigningsst.
- Gustaf Andersson,
kyrkvård m. m.
- A. J. Andersson,
hemmansägare.
- Lerdala kommun:*
- Lerdala gård,
Ernst Widegren.
- Carl Andersson,
kom.-nämndens ordf.
- Edw. Andersson,
kom.-nämndens bankkassör.
- C. A. Lilja,
f. d. kommunalordf. m. m.
- A. Gustafsson,
handlande.
- Rich. Jonsson,
sägverksägare, led. av
kom.-nämnden.
- K. J. Söderström,
sadelmakare.
- Carl Klingén,
handlande.
- J. E. Adén.
- C. H. Löfander.
- Alfr. Lilja.
- Emil Lilja.
- Mathilda Wickner.
- Nils Widengren.
- Böja kommun:*
- K. Lindblad,
kommunalordf.
- Adolf Larsson,
lantbrukare.
- Axel Klasson,
lantbrukare.
- K. A. Moberg.
fanjunkare.
- M. L. Moberg,
lantbrukare.
- Johan Andersson,
lantbrukare.
- C. J. Larsson,
handlande.
- Aug. Elfversson,
lantbrukare.
- Johan Gustafsson,
lantbrukare.
- G. Larsson,
handlande.
- Aug. Andersson,
snickare.
- Maria Andersson,
folkskollärarinna.
- Carl Johansson,
lantbrukare.
- H. Johansson,
mejerist.
- J. E. Gustafsson,
smed.
- Bergs kommun:*
- C. G. Lundholm,
kyrkoherde.
- G. E. Strahl,
kommunalordf.
- G. B. Mattsson,
kalkbruk.
- För Timmerdala kalkbruk.
- A.-B. Rudolf Ågren.
- Robert Samuelsson,
lantbrukare.
- Zames Johansson,
lantbrukare.
- F. Samuelsson,
lantbrukare.
- Erland Johansson.
- Karl Johansson.
- Oscar Karlsson,
handlande.
- Richard Svensson,
lantbrukare.
- Wilh. Blomstrand,
komminister.
- J. F. Ohlson.
- Låstads kommun:*
- Casper Nilsson,
lantbrukare.
- A. Granqvist,
lantbrukare.
- John Lundin,
handlande.
- Emil Johansson,
lantbrukare.
- Henning Johansson,
lantbrukare.
- S. Svensson,
lantbrukare.
- Nils Larsson,
lantbrukare.
- A. Håkansson,
kassör.
- Alfred Johansson,
lantbrukare.
- Oscar Ekestedt,
kommunalordf.
- Axel Karlsson,
lantbrukare.
- Verner Johansson,
mejerist.
- K. Svensson,
lantbrukare.
- Bror Svensson.
- Viktor Svensson.
- S. Svensson.
- Erland Svensson,
lantbrukare.
- Werner Persson.
- K. A. Granquist,
mejeriägare.
- Nils Andersson,
jordbrukare.